

Konflikten mellem Rusland og Tjetjenien, der for alvor eskalerede i midten af 1990'erne, har medført fuldstændig uacceptabel lidelse og overgreb på den tjetjenske civilbefolkning. Human Rights Watch, som det er blevet nævnt, og FN's Menneskerettighedskommission har flere gange påpeget undertrykkelse af menneskerettigheder i Tjetjenien og f.eks. dokumenteret, at alene i 2001 forsvandt over 100 civile ud i den blå luft ud over de endnu flere, som er fundet dræbt.

Selv om Rusland bestemt har ret til at bekæmpe og fordømme terrorisme i alle dens former, og selv om Danmark og EU ikke sætter spørgsmålstegn ved Ruslands territoriale integritet, er den måde fuldstændig ude af proportioner, hvorpå Rusland håndterer konflikten i Tjetjenien, ikke kun i forhold til brud på politiske aftaler, men også den humanitære situation har de russiske myndigheder et klart ansvar for.

Ikke mindst efter den 11. septembers terrorangreb og den globale koalition mod terrorisme er det vigtigt, at man ikke stempler uskyldige som terrorister, foretager overgreb i navn af bekæmpelse af terrorisme eller bruger dette som undskyldning for at tilsidesætte humanitære og menneskeretlige principper.

Socialdemokratiet fordømmer den uforholdsmæssige magtanvendelse, vi har været vidne til. Vi opfordrer stærkt de russiske myndigheder til at overholde menneskerettighederne, stille de ansvarlige for menneskerettighedskrænkelserne til ansvar, men også skabe sikre forhold for civilbefolkningen og ikke mindst også de internationale nødhjælpsorganisationer, hvis forhold også er vanskelige.

Vi tager med andre ord dyb afstand fra den russiske krigsførelse i Tjetjenien, der er et klokkeklart brud på de mest elementære og grundlæggende principper, som Rusland har forpligtet sig til bl.a. i FN, Europarådet og OSCE-sammenhænge.

Men forespørgslen i dag handler jo mest af alt om, hvorvidt udenrigsministeren, hr. Per Stig Møller, har én position, når han er i opposition, og en anden, når han er i regering, og vi vil trykt overlade til udenrigsministeren at forklare det forhold.

Socialdemokratiet støtter det fremsatte forslag til vedtagelse, der ligger helt på linje med den politik i forhold til Rusland- og Tjetjenienkonflikten, som vi også stod for, da vi var i regering. Og vi vil også gerne understrege, som det også blev nævnt af fru Hanne Severinsen, at for-

henværende udenrigsminister hr. Mogens Lyketoft også har forsøgt at høre i EU's ministerråd tilbage i juni måned sidste år, hvorvidt der var stemning for at rejse en sag mod Rusland, og det var der desværre ikke.

Derfor mener vi, at den linje, som man har lagt i denne sag, er en god linje, og den må vi fortsætte, og vi skal vedholdende, vil jeg gerne understrege, kræve igen og igen og understrege nødvendigheden af, at man får et konsekvent retligt opgør med alle krænkelser af menneskerettigheder i Tjetjenien. Det er fuldstændig korrekt, som det blev sagt, at de krænkelser af menneskerettigheder, der er foregået tidligere, selvfølgelig også skal for domstolene. Det er klart. Det vil vi gerne være med til at sikre sker.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal ikke gå ind i en længere polemik med den socialdemokratiske ordfører, for det synspunkt, som den socialdemokratiske ordfører giver udtryk for, er også det synspunkt, som Socialdemokratiet og den daværende udenrigsminister gav udtryk for, da vi diskuterede det sidst. Da var jeg uenig i det. Det er jeg stadig væk, men det er jo sådan, det er.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge om, hvad det er, der gør, at Socialdemokratiet synes, at det er problem at bruge den domstol i Europarådet, som vi i fællesskab har skabt, i forhold til alle de sager, som ikke kan komme længere i det russiske retssystem. Det, der jo er sket, er, at der er lavet en masse klager. Langt de fleste klager er overhovedet ikke behandlet. Så er der nogle få sager, der er taget op, og en lille del af dem, der er taget op, har ført til domfældelse. Men mange er jo blevet henlagt og kan ikke komme videre.

Kl. 11.30

Hvilke muligheder eksisterer der andet end præcis, at f.eks. et land som Danmark siger: Lad os få Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol til at kigge på de ting?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg gerne sige tak for spørgsmålet. Jeg vil sige til hr. Søren Søndergaard, at uanset at vi kan være uenige i nogle af midlerne i forhold til tilgangen til konflikten i Tjetjenien, så er vi fuldstændig enige om målene. Og der må man nok også bare konstatere, som jeg også nævnte i min ordførertale, at det